

ISSN 1561-6908

Економіка: робленім теорії та практики

Збірник наукових праць

Випуск 262

Том VI

Ufr

••• s*

УДК 336
ББК 65.01
Е 45

Групується відповідно до постанови Вченої Ради
Дніпропетровського національного університету

Головний редактор:

д-р екон., наук, проф, *Анатолій Антонович Покотілов*

Редакційна колегія:

д-р фіз.-мат, наук *С. О. Смірнов*, д-р екон. наук *В. А. Ткаченко*,
д-р техн. наук *О. І. Марюта*, д-р екон. наук *Л. Попкова*,
д-р екон., наук *О. Я. Ковальов*, д-р екон. наук *Я. І. Версуцький*,
д-р техн. наук *Ю. Д. Морозов*, д-р екон. наук *Г. О. Крамаренко*,
д-р екон. наук *С. Л. І. Ігуїко*, д-р чехи, наук *Р. Я. /ли, д-р екон. наук /1 в. Дорофієнко*,
д-р екон. наук *С. Л. Я. Шевцова*, д-р наук з державного управління *Л. Л. Корецький*

Рецензенти:

д-р екон. наук, проф. Дніпропетровського національного університету: *Л. Л. Сазонець*;
д-р екон. наук, проф. Дніпропетровської державної медичної академії: *А. З. Батура*

Е 45 Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. -
Випуск 262: В 12 т. - Т. VI. - Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. - 316 с

ISBN 978-966-8736-05-6

У збірнику аналізуються актуальні проблеми економіки.
Для студентів, аспірантів та викладачів вузів.

УДК 336
ББК 65.01

IS11N

IM)S«П

О Ко к? к і им авторів, 2010

Нічик Л.О., Піскунов Р.О.

*Харківський інститут банківської справи
Університету банківської справи
Національного банку України*

РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИЗИКУ: КРЕДИТНИЙ АСПЕКТ

Анотація. В даній статті розглядається проблема дослідження теоретичних та практичних засад аналізу кредитного ризику у вітчизняній та зарубіжній економічній теорії, проаналізовано трактування кредитного ризику сучасними вченими, вдосконалено теоретико-методологічну базу управління кредитним ризиком, запропоновано визначення даного виду ризику,

Ключові слова, Кредитний ризик, заборгованість, кредитування, позичальник, капітал банку,

І, Всіун.»

У зв'язку із фінансовою нестабільністю одним з головних аспектів розвитку вітчизняної банківської системи є ефективне управління кредитними ресурсами. (Ключові управління кредитним ризиком і стабільність банківського сектору існують між собою, стає зрозумілим, що одночасно з рухом факторів нестабільності і помийні розглядатися методичні основи управління кредитним ризиком як один із тій інших складових фінансового ризику»

Ефективне і раціональне управління кредитними ресурсами сприятиме покращенню сучасною інвестиційною клімату і розвитку пріоритетних галузей економіки, і чому і підтверджується актуальність даною дослідження.

Проблеми економічного аналізу кредитного ризику присвячені праці таких вчених, як Бобров С.О., Возшок Г.Л., Заїгородній А.Т., Лозовський Л.Л., Павлюк С.М., Ігучовкіна М.Ф., Райзборг Б.А., Фастовець М.Д. [1-11].

Мета дослідження полягає у визначенні основних аспектів ефективного управління кредитним ризиком банку»

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких наукових завдань:

- обґрунтуванні та поглибленні теоретико-методичних підходів до теоретичного аналізу кредитного ризику;
- аналізу законодавчої бази щодо кредитного ризику,
- розробленні практичних рекомендацій щодо удосконалення термінології кредитних ризиків за допомогою узагальнення і систематизації засад вітчизняної та зарубіжної теорії і практики аналізу теорії кредитних ризиків.

Дугинский Б., Манакин В.	
ВЛИЯНИЕ ВРЕМЕННЫХ РАЗНИЦ НА ФОРМИРОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО ПЛАНА.....	
Сута ОХ,	
ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГУ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	
Шубіна СІЗ., Ткаченко А.В.,	
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	
Єфременко ОЗВЗ	
ВИЗНАЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	
Діденко ІХ.	
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ БАЗОВИХ МОДЕЛЕЙ ПРОГНОЗУВАННЯ ВІРОГІДНОСТІ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ.....	
Кірдіна ОТ.	
РОЛЬ ІГШЕСТИЦІЙ І ЮНН()ВАЦІЙНОЇ ПОТЕНЦІАЛУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В ПІДВИЩЕННІ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	
Грабовецький БХ., Фесюк	
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДЕЛЬФІ ДЛЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	
Кулешова ГІУЛ	
ДОРАДНИЦТВО СПРИЯЄ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКО ГОСПОДАРСЬКОЇ ОБСЛУГОВУЮЧОЇ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	
Безручко О.О., Іщенко СІВ,	
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В ЕКОНОМІЦІ.....	
Войтенко ОІУЛ	
ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРІЙ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ.....	
Кравчук ІХ.	
ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ НА РИНКУ ЄВРООБЛІГАЦІЙ.....	

Шкодін ЛХ., Чирва О, А -	
ВКЛАД УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ В ВИКОРИСТАННЯ БАЛАНСОВОГО МЕТОДУ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІЧНОЇ РІВНО- \ ІЗ АГИ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.....	1474
Яковенко Р.,В., Коваленко В.,І.	
ІІІ СПГОЩЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПІЛЬГОВОГО КРЕДИТУВАННЯ В СЕКТОРІ АПК.....	1479
Іваненко ТМі	
ВІДРОДЖЕННЯ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА - ІТЛЯХ ДО СТАБІЛІЗАЦІЇ І НАРОЩУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В РЕГІОНІ—.....	1487
ІІІ Ткаченко ОХ,	
СУТЬ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	1492
Матвеева ВІО*	
УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В КОНТЕКСТІ ІІІІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	1497
- Калиакпарова ГІІІ*	
ІНФОРМАЦІОННА БАЗА КОНТРОЛІНГА.....	1505
І «І» Баш катова С.А., Гриценко ЕЛІ., Докукіна ВЗІЗ	
СИСТЕМА СТИМУЛОВАННЯ ПРАЦІВІ ПІКІВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ГІДІ ПІДПРИЄМСТВ.....	1509
І Й Іорчєнко СВ,	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	1515
(ІІІ Дымченко ЄСВЗ	
«ІК»РМИРОВАНИЕ НОВОГО ЕКОНОМИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ І ЕГО ВЛИЯНИЕ НА РЕФОРМАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ.....	1521
ІЦІ Ужва АЖ	
ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ РИЗИК В СИСТЕМІ КОНТРОЛІНГУ ПІДПРИЄМСТВА.....	1529
Турчин ДХ, Бобирь ОІ—	
І ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ (ТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	1534
Кича АІМ, Панасейко І, НЗ	
ІЛІІІІКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	1542

нення позик, кредитних спілок тощо. Фінансове забезпечення підпри
слід формувати на ринкових засадах у поєднанні з елементами держа
гулювання системи кредитування аграрного виробництва.

Література:

1. Аграрна реформа в Україні / [Гайдуцький П.Л., Саблук П.Я, Лу
С та ін.] ; за ред. П. І. Гайдуцького. - К. : ННЦ ІАЕ, 2005. - 424 0
2. Ключник А., В., Формування ефективної кредитної політики в агря
секторі економіки Миколаївської області / Ключник А. В. // Віс
ної науки Причорномор'я. - 2007. - № 3 (42). - С. 201-206.
3. Коваленко Т. Проблеми та перспективи банківського кредитуван
ної галузі регіону / Коваленко І., Колотуха С., Борейко І. // Банкі
справа. - 2009. - № 5. - С. 73-86.
4. Колотуха С. Кредитне забезпечення аграрної галузі : проблеми та
їх вирішення / С Колотуха, Г Коваленко // Банківська справа. - 2
4. - С. 82-88.
5. Костюк В. А. Зарубіжний досвід іпотечного кредитування в сільо
господарстві / Костюк В. А. // Науковий вісник Національного а
університету. - 2006. - № 97. - С. 214-217.
6. Кудінов А. С. Кредитування сільськогосподарських кооперативів
нізмі фінансування АПК / Кудінов А. С. // Економіка АПК. - 2006
- С. 80-85.

К,с,н, Іваненко Т\Я-

Миколаївський державний аграрний університет

ЮДЖЕННЯ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА - ШЛЯХ ДО СТАБІЛЬ ІЛЦІЇ І НАРОЩУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В РЕГІОНІ

**\$1\н ін)жено сучасний стан та напрями відродження молочного скотарс
«Миколаївській області» Обґрунтовано необхідність інтенсивного розви
тціоОицтва об'ємних кормів для забезпечення ними поголів'я корів в гос
ц т«ах населення на основі створення і розвитку обслуговуючих коопера
и (і їьській місцевості.**

К іючоїїі слова: норми споживання, ефективне функціонування, продово
Агшека. кормовиробництво, об'ємні корми, молочне скотарство, обслуго
И кооперативи, господарства населення

І .Вступ.

М окупності продуктів харчування важливе місце належить незбираному
у і, і виробленої з нього продукції. Забезпеченість населення країни жит
іігідохідними продуктами харчування, що виробляються з молока, зале
Ні і розвитку такої складової ринку продовольства як ринок молока і мо
ії продукції.

м і ьюко і молочні продукти є надзвичайно цінними та незамінними проду
И харчування, особливо для дітей і людей похилого віку. Тому проблема
*н питва молока і виготовлення молочних продуктів завжди є надзвичайно
і і шюю .

І їкремі питання відродження молочного скотарства, а також формування і
ік\ ринку молока та молочної продукції знайшли своє втілення у науко
працях ІГС „Березі всько їх), В Л,Бойка, Р,Л„Бойко, ВЛТЗимовця,
Кординського, КХМ-Макаренка, В,Я,Месель-Веселяка, ПХСаблука,
ІМкмїова, О,МЛПичака та інших дослідників. Разом з тим необхідність
ігкспого підходу до вирішення проблеми відродження та ефективного фу
Міування молочного скотарства, особливо в господарствах населення».

II. 11остановка завдання.

С йорочення обсягів виробництва молока та зменшення його надходження
рі-рооні підприємства зумовлюють зниження обсягів та ефективності ви
мін ва молочних продуктів, погіршення забезпеченості ними населення
и \ реї іонів та країни в цілому, що негативно позначається на рівні про до
пі безпеки держави. У зв'язку з цим, проблема відродження молочного
ч і ва є занадто актуальною.

(міуація щодо виробництва молока і виготовлення молочних продуктів в
Ш п'ять років вкрай загострилася-

Так, на початку 90-х років в Україні в усіх категоріях господарств лаялось 24,5 млн. тонн молока, 75-80% з якого перероблялось на українсь тчизняних молочних підприємствах. Майже вся ця продукція споживал селенням України, і споживання молока і молочних продуктів на дуг™ лення в той час складало 373 кг. Це, по суті, майже науково обгрунтовану споживання» Сьогодні показники, які характеризують споживання моло лочних продуктів населенням країни, знизилися до критичної межі [4].~ році виробництво молока і молочних продуктів (у перерахунку на моло дуїну населення в середньому по Україні становило 257 кг, що менше ві ково обгрунтованого нормативу (380 кг) на одну третину та мінімально" споживання (341 кг) в 1,3 рази [3].

Ще гірший стан із забезпеченням населення молоком і молочними тами в Миколаївській області™ В розрахунку на душу населення у 2009 рахунок власного виробництва було забезпечено 25 кг, або лише на 6,5 раціональної норми споживання».

Ефективне функціонування галузі молочного скотарства не можл запровадження заходів регулювання з боку держави. Законом "Про дер підтримку сільського господарства України" передбачена дотація, яка іг ся з метою підтримки рівня платоспроможного попиту українських спозк продукції тваринництва та запобігання виникненню збитковості цієї галуз цьому дотації на 1 корову в Україні становлять менше 80 грн, що в 35 ра- шіє, ніж в країнах СС [1].

Відсутність державної підтримки дрібного землевласника та низь виток інфраструктури ринку, продовження руйнації села, низький рівен^ півельних цін на тваринницьку продукцію, а також підвищення цін на е ресурси, сільськогосподарську техніку негативно впливають на вироб молока та обумовлює негативну тенденцію зменшення рівня його забезп населення нашого регіону -

ТІЗ Результати.

Великотоварне виробництво продукції тваринного походження, як і винутих країнах світу, - стратегічна ціль агропромислового комплексу У і Миколаївської області, Але досягнення цієї мети потребує часу та значн теріальних і фінансових ресурсів для його відродження,. В той же час и негайно вирішувати і тактичні завдання з призупинення спаду виробниц лока як у сільськогосподарських підприємствах, так у господарствах насе

Великотоварним виробництвом молока у 2009 році займалися 37 сі господарських підприємств Миколаївської області, лише одна трети сільськогосподарських підприємств. В цих підприємствах було в наявн і більше корів, лише в одному господарстві області іюіолів"я корів пере вало 400 голів, Виробішттво оптимального обсягу молока та молочних тів з урахуванням досягнення раціональної норми споживання в Микол області можливе за умови розширеного відтворення молочного стада щ

и о нарощування обсягів виробництва об'ємних кормів

(>дним з важливіших завдань у досліджуваному регіоні є формування ра Ни'івноїю польового кормовиробництва у господарствах усіх категорій і репня ефективного ринку об'ємних кормів для забезпечення поголів'я вели рогатої худоби, що знаходиться у населення» У Миколаївській області, з на- Ич на 1 січня 2010 року 142,8 тис. господарств населення сільської місцевос- УК. / тис не утримують корів, що складає 69 % від їх загальної кількості»

ІІ той же час в господарствах населення, на противагу підприємствам сус- "Мн>і\> сектору, збільшувалося виробництво тваринницької продукції, особ- L » молока і молочної продукції-

А де зростання дефіциту кормів призвело у останні роки до щорічного ско ічіїи поголів'я корів на 3 - 5% та зменшення виробництва молока в цих го- дирегвах й, як наслідок збільшення імпорту вказаної продукції, що певною >т загрожує продовольчій безпеці України,

Зменшення рівня забезпеченості великої рогатої худоби господарств насе- ни кормами в середньому по Миколаївській області відбулося за рахунок »ючєння обсягів їх виробництва та закупівлі-

Чрозуміло, наслідками цих подій, за даними Головного управління статис И Держкомстату України по Миколаївській області, стало в останні шість ТІ щорічне скорочення поголів'я на подвір'ях населення»

Гтаном на 1 січня 2010 року в аграрних підприємствах, що займалися тва- нпцтвом, було в наявності кормів усіх видів 628,6 тис ц корм, одиниць, що у п тис ц (на 13,1%) менше ніж торік»

На сучасному етапі господарювання потенційні переваги великих сільсь- всподарських підприємств виявились не реалізованими, а високий рівень ін П ишюсті праці в господарствах населення не забезпечує бажаного ефекту цч серйозні проблеми організаційно технічного та фінансового характеру-

Н умовах зосередження молочного скотарства за основними показниками в іюарствах населення найбільш досконалою формою реалізації інтересів не- й>жпжк товаровиробників через спільні дії є створення інтеграційних форму- і. га управління ними на кооперативних засадах,

IV. Висновки,

Па нашу думку, на шляху подолання економічної кризи назріла необхід- Іі. зміни ідеології бюджетної політики в АПК, Однією із складових має стати іживна підтримка одноосібних і фермерських господарств через створення ііомпнітних обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів, в тому чи- і виробництва грубих та соковитих кормів»-

Дорадницькі служби у районах повинні провести певну роз'яснювальну ро- IV як серед орендодавців - сільських мешканців (які мають на своєму подвір'ї ічIV велику рогату худобу), так і серед орендарів земельних ділянок,. Перші

можуть вимагати від орендарів включення у договір оренди земельної ділянки їх зобов'язання з виробництва і продажу за узгодженими цінами давцям за їх бажанням певних видів об'ємних кормів - сіна, силосу, сіїг

Спеціалісти дорадницьких служб бажано щоб надавали бажаним* льтації з питань організації і технології виробництва певних видів об'ємних кормів, ціноутворення і їх реалізації-

Для цього потрібно створити при службі базу інформаційних даних ринку кормів у районі та області-

В зв'язку з цим потрібно буде вирішувати питання кооперації та співробітництва виробників об'ємних кормів та продукції тваринництва в умовах ринкової економіки. Власники тваринницьких комплексів, особливо великих, можуть перейти до оренди землі або до активного співробітництва з її власниками-

В найближчі роки кормовиробництво повинно перетворитися в одну з галузей тому, що корми та кормовий білок стає важливішим то сировиною в агропромисловому комплексі, основою виробництва продукції харчування тваринницького походження і ефективного розвитку виробництва аграрних формувань з різними формами господарювання_____

В окремих випадках, при/або на базі комунальних підприємств сільських рад можуть створюватися обслуговуючі кооперативи з виробництва об'ємних кормів на землях громадян, які свого часу були надані їм для особистого підсобного господарства (по 1 гектару - за рішенням сільської ради; та по 2 гектари - за рішенням обласних рад) та землях для користування (пасовища і сінокоси поряд з селом) і земель запасу-

Вказані кооперативи за необхідності можуть співпрацювати з підприємствами кормів із аграрними формуваннями, що функціонують на території сільської або селищної ради-

Особливо актуальною доцільна співпраця під час виробництва сіна силосу_____

Засновниками цього кооперативу можуть бути всі бажані члени сільської громади та сільська чи селищна рада, які здійснюють грошові внески як під час створення кооперативу, так і щороку під час виконання виробничої програми у польовому кормовиробництві та визначення ролі її фінансового забезпечення,

Не може бути осторонь і держава у вирішенні цих питань. За законом рівні з боку виконавчих органів всіх рівнів повинна надаватися підтримка відродженню молочного скотарства (пільгові кредити, забезпечення продукції кормів виробництва сучасною технікою та спорудами для зберігання кормів, створення культурних пасовищ, забезпечення селянства обладнанням для виробництва і зберігання незбираного молока, державна підтримка молока і молочні продукти для малозабезпечених верств населення та і

Література:

- 1 *Дем'яненко МЯ*, Проблеми аграрної економіки із вступом України в СОТ/ МЛ,Дем'яненко, Ф,В,Іванина// Економіка АПК. - 2003. - № 11. - С. 57-66
2. *Канцевич С/*. Підвищення економічної ефективності виробництва молока/ СЛ.Канцевич// Економіка АПК. - 2010. - № 5. - С. 23-28
- 1 *Лузан ЮЯ*. Відтворювальні процеси в агропромисловому комплексі України/ КХЯЛузан// Економіка АПК. - 2010. - № 5. - С. 39-44
- 1 *Матій ІВ*. Про показники продовольчої безпеки країни / І,Б,Манзій// Економіка АПК. - 2009. - № 2. - С. 51-56